

ZAMONAVIY TA'LIM JARAYONIDA BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARNING IJTIMOYIY KOMPETENSIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH

Hojiyeva Nasiba Bahodirovna

Osiyo xalqaro universiteti o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada zamonaviy ta'lim jarayonida boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ijtimoiy kompetensiyalarini takomillashtirishning nazariy va amaliy jihatlarini tahlil qilingan. Ijtimoiy kompetensiya tushunchasi, uning o'qituvchilik faoliyatidagi o'rni va ahamiyati haqida fikrlar bayon etilgan. Shuningdek, o'qituvchilarning kasbiy va shaxsiy rivojlanishini ta'minlashda ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirish usullari yoritilgan.

Kalit so'zlar: ijtimoiy kompetensiya, boshlang'ich ta'lim, o'qituvchi malakasi, zamonaviy ta'lim, kommunikativ ko'nikmalar, kasbiy rivojlanish.

Abstract: This article analyzes the theoretical and practical aspects of improving the social competencies of elementary school teachers in the modern education process. Opinions about the concept of social competence, its role and importance in teaching activities are presented. Also, methods of developing social skills to ensure professional and personal development of teachers are covered.

Keywords: social competence, primary education, teacher qualification, modern education, communicative skills, professional development.

Asosiy qism

Zamonaviy ta'lim tizimi ijtimoiy kompetensiyalarni rivojlantirishni ustuvor yo'nalishlardan biri sifatida belgilaydi. Ijtimoiy kompetensiyalar deganda shaxsning boshqalar bilan samarali muloqot qilish, jamoada ishlash, muammolarni hal qilish va ijtimoiy mas'uliyatni his qilish kabi ko'nikmalari tushuniladi. Boshlang'ich sinf o'qituvchilari uchun bu ko'nikmalar o'quvchilar bilan samarali muloqotni ta'minlash, ota-onalar bilan hamkorlik qilish va ta'lim jarayonida muammolarni hal etishda muhim ahamiyatga ega.

Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ijtimoiy kompetensiyalarini takomillashtirish uchun quyidagi yo'nalishlarga e'tibor qaratish lozim:

1. **Kommunikativ ko'nikmalarni rivojlantirish:** O'qituvchilarni samarali muloqot qilish va nizolarni hal etish strategiyalariga o'rgatish.
2. **Hamkorlik madaniyatini shakllantirish:** Jamoada ishlash qobiliyatlarini rivojlantirish va ota-onalar bilan doimiy aloqani yo'lga qo'yish.
3. **Amaliy mashg'ulotlar va treninglar tashkil qilish:** Ijtimoiy kompetensiyalarni rivojlantirishga yo'naltirilgan maxsus dasturlarni joriy etish.
4. **Innovatsion texnologiyalardan foydalanish:** Zamonaviy o'qitish usullari va raqamli vositalar yordamida o'quv jarayonini takomillashtirish.

Shuningdek, o'qituvchilarni ijtimoiy kompetensiyalarini rivojlantirish uchun ta'lim muassasalarida doimiy ravishda psixologik treninglar va seminarlar o'tkazish zarur. Bu jarayon ularga nafaqat kasbiy, balki shaxsiy rivojlanish imkoniyatlarini ham taqdim etadi.

Taklif va tavsiyalar

Zamonaviy ta'lim jarayonida boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ijtimoiy kompetensiyalarini takomillashtirish bo'yicha quyidagi taklif va tavsiyalarni ilgari surish mumkin:

1. O'qituvchilar uchun maxsus o'quv dasturlarini ishlab chiqish

- Ijtimoiy kompetensiyalarni rivojlantirishga qaratilgan maxsus trening va kurslarni tashkil etish.
- O'qituvchilarni zamonaviy kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishga o'rgatish.
- Ijtimoiy-psixologik treninglar orqali o'qituvchilarning jamoaviy ishlash qobiliyatini oshirish.

2. O'quv jarayonida innovatsion usullarni qo'llash

- Interaktiv o'qitish usullaridan (rolli o'yinlar, muammoli vaziyatlarni hal qilish mashqlari) foydalanish.
- O'qituvchilarni zamonaviy pedagogik texnologiyalar bilan tanishtirish va ularni amaliyotga joriy etish.
- Elektron ta'lim platformalari va vositalaridan foydalanishni kengaytirish.

3. Hamkorlik va tajriba almashish tizimini yo'lga qo'yish

- O'qituvchilar o'rtasida muntazam ravishda tajriba almashish seminar va konferensiyalarini tashkil etish.
- Yangi pedagogik yondashuvlarni o'rganish uchun mahalliy va xalqaro darajadagi hamkorlikni yo'lga qo'yish.
- Mentorlik dasturlarini rivojlantirish, tajribali o'qituvchilarni yosh pedagoglarga yo'naltirish.

4. O'qituvchilarning shaxsiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlash

- O'qituvchilarning ijtimoiy-emotsional salomatligini mustahkamlash uchun psixologik maslahat va ko'mak xizmatlarini yo'lga qo'yish.
- Ularni o'z-o'zini rivojlantirish va shaxsiy motivatsiyani oshirish bo'yicha qo'llab-quvvatlash.
- O'qituvchilar uchun madaniy va ijtimoiy tadbirlarni tashkil etish orqali ularning shaxsiy hayotini boyitish.

5. Davlat va nodavlat tashkilotlar bilan hamkorlik qilish

- Ijtimoiy kompetensiyalarni rivojlantirishga qaratilgan loyihalarni amalga oshirishda davlat va nodavlat tashkilotlar bilan hamkorlik qilish.

- Ushbu jarayonda xalqaro tajribalarni o‘rganish va ularni mahalliy sharoitga moslashtirish.

6. Ijtimoiy kompetensiyalarni baholash tizimini joriy etish

- O‘qituvchilarning ijtimoiy kompetensiyalarini baholash uchun maxsus indikatorlar va mezonlarni ishlab chiqish.
- Baholash natijalariga ko‘ra individual rivojlanish dasturlarini ishlab chiqish.
- O‘qituvchilarning o‘z-o‘zini baholash ko‘nikmalarini rivojlantirish.

7. Raqamli texnologiyalardan foydalanish

- Onlayn trening va vebinarlar orqali o‘qituvchilarning ijtimoiy ko‘nikmalarini rivojlantirish.
- Raqamli vositalar yordamida o‘qituvchilarni o‘quvchilar va ota-onalar bilan samarali muloqot qilishga o‘rgatish.

Xulosa

Boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarining ijtimoiy kompetensiyalarini takomillashtirish zamonaviy ta‘limning muhim tarkibiy qismidir. Ushbu jarayon o‘qituvchilarning kasbiy mahoratini oshirish bilan birga, ularning ta‘lim sifatini yaxshilashiga ham xizmat qiladi. Ijtimoiy kompetensiyalarni rivojlantirishga qaratilgan kompleks yondashuv boshlang‘ich ta‘lim samaradorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Shu bois, ushbu yo‘nalishda tizimli ishlarni amalga oshirish ta‘lim tizimi islohotlarining ajralmas qismi bo‘lib qoladi.

Adabiyotlar

1. Hojiyeva Nasiba Bahodirovna. (2024). Ta‘lim jarayonida boshlang‘ich sinflarda texnologiya fanini o‘qitish muammosining yoritilish mazmuni. TECHNICAL SCIENCE RESEARCH IN UZBEKISTAN, 2(1),200–206.
2. Hojiyeva Nasiba Bahodirovna. (2024). THE SIGNIFICANCE OF EDUCATIONAL TRAINING IN PRIMARY CLASSES. МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА, 2(2), 439–447.
3. Bahodirovna, H. N. (2023). BOSHLANG'ICH SINFLARDA ONA TILI O'QITISH METODIKASI FANINING METODOLOGIK VA ILMIY ASOSLARI.
4. Hojiyeva, N. (2023). METHODS OF TEACHING MOTHER TONGUE IN PRIMARY CLASSES SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL BASIS. Modern Science and Research, 2(9), 424-428.
5. Hojiyeva, N. (2023). THE SUBJECT AND TASKS OF THE METHOD OF TEACHING THE MOTHER TONGUE IN PRIMARY GRADES. Modern Science and Research, 2(10), 855-857.
6. Bahodirovna, H. N. (2023). BOSHLANG'ICH SINFLARDA ONA TILI O'QITISH METODIKASI FANINING PREDMETI VA VAZIFALARI.
7. Bahodirovna, H. N. (2023). TA'LIM JARAYONIDA BOSHLANG'ICH SINFLARDA TEXNOLOGIYA FANINI O'QITISH MUAMMOSINING YORITILISH MAZMUNI. PEDAGOGS jurnali, 1(1), 209-209.
8. Bahodirovna, H. N. (2023). Methodological Foundations of Teaching the Science of" Education" in Primary Grades. American Journal of Public Diplomacy and International Studies

(2993-2157), 1(9), 369-372.

9. Hojiyeva, N. B. (2023). MODERN METHOD IN TEACHING MOTHER LANGUAGE LESSONS-USING THE CACOGRAPHY METHOD. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(10), 434-439.

10. Bahodirovna, H. N. (2024). DEVELOPMENT OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS BASED ON EDUCATIONAL COMPETENCIES. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(4), 203-208.

11. Bahodirovna, H. N. (2024). AND ESSENCE OF THE EDUCATIONAL PROCESS. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(3), 328-333.

12. Bahodirovna, H. N. (2023). Prognosis of Placental Insufficiency in Pregnant Women Treated for Coronavirus. *Eurasian Medical Research Periodical*, 20, 228-236.

13. Bahodirovna, H. N. (2023). BOSHLANG'ICH SINFLARDA TARBIYA FANINI O'QITISHNING ASOSIY METOD VA VOSITALARI. *TECHNICAL SCIENCE RESEARCH IN UZBEKISTAN*, 1(5), 332-338.

14. Hojiyeva, N. B. (2023). INCREASING THE INTEREST OF STUDENTS IN THE PROCESS OF TEACHING TECHNOLOGY IN PRIMARY GRADES. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(10), 430-433.

15. Muhammedovna, T. M., & Bahodirovna, H. N. (2022). Methods and Means of Forming Technological Skills of Primary School Students. *AMERICAN JOURNAL OF SCIENCE AND LEARNING FOR DEVELOPMENT*, 1(2), 139-144.

16. Dinara, A. (2024). O'SMIRLARNING RIVOJLANISHIGA SALBIY TA'SIR KO'RSATUVCHI IJTIMOYIY VA PSIXOLOGIK OMILLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH. *PEDAGOGIK TADQIQOTLAR JURNALI*, 2(1), 165-170.

17. Ruziyeva, M. Y. (2020). About color symbols in folklore. *Journal of critical reviews. ISSN-2394-5125 VOL*, 7.

18. Ruziyeva, M. Y., & Aslonova, S. S. (2021). Theoretical and Practical Foundations of Teaching Folklore In Primary School. *Middle European Scientific Bulletin*, 10.

19. [Lyro-epic literary fairy tales in uzbek children's literature](#)

MY Ruziyeva, S Lobar

20. Yoqubovna, R. M. (2017). Expression of Attitude to Colors in Turkic National Ritual Songs. *ANGLISTICUM. Journal of the Association-Institute for English Language and American Studies*, 6(1), 54-68.